

Gregorius Thaumaturgus Johann Heinrich Callenberg

Gregorii Thavmatvrgi Panegyricvs Origeni Dictvs

Halae: Typis Henckelii, MDCCXXVII.

<https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1818958589>

Druck Freier Zugang

1. Justinus M. de Sacerdotio Christiano
in publicis.
2. — de Nativitate Christi.
3. Gregorii Thaumaturgi. Panegy-
ricus, Origeni dictus.
4. Bocharti Epistola ad Tapi-
num.
5. Gausenus de Utilitate Philo-
sophiae ad Theologiam.
6. Ludolfi Comptium de Uni-
versae ecclesiae salute pro-
curanda. Fe - 3169¹⁻³⁰. <R>
7. Initia sacrificiorum.
8. Historiae ecclesiasticae Capi-
tula.

9. Scriptorum historia litter-
aria recensio.

10. Propedium historia litte-
rarum recensio.

11. Repertorium litter-
arium topicum.

12. Repertorium hist. litter.
ad disciplinas relaturn.

13. Repertor. histor. litter.
miscellaneum.

14. Ecclesiarum & exoticarum
monumenta historica.

15. Exoticarum linguarum
usus et subsidia.

16. Regionum exoticarum
historica monumenta.

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

17. Juris judaici circa Anaprium
responsio,

18 — circa motum termi-
num.

19. Gregorius M. de Conversione
Judaorum.

20. Ad ill. Anglum Epistola.

21. Indicis rerum ad litteraturam
arab. pertinentium
Specimen.

22. Bibliotheca arab. Specimen.

23. Prima rudimenta Linguae
arabicae.

24. Johannis Alex. Epistola
ad Ernestum Primum.

25. Scriptores de religione
mahamedica

26. vid. in Colce.

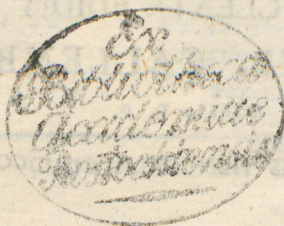
3.
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

GREGORII THAVMATVRGI
PANEGYRICVS
ORIGENI DICTVS.
ENVCLEATE EDIDIT

IO. HENR. CALLENBERG

PHIL. P. P.

HALAE, TYPIS HENCKELII, MDCCCXXVII.

LECTORI B.

S.

Vod scriptorum veteris ecclesiae, maxime Græcorum particulas separatim publicari expediat, in præfatione collectæ ex Iustini M. scriptis, de sacris Christianorum Sæculi II. publicis, narrationis, ostendi. Institutum nonnullis placuit, inprimis iuuenibus quibusdam erectioris indolis; in vnam alteramue scholam quoque libellus receptus est. Quapropter cœptum persequor, & iam in lucem emitto potiore partem scriptæ a Gregorio Thaumaturgo orationis, de qua hæc habet Hieronymus: Theodorus, qui postea Gregorius appellatus est, Neocæsareæ Ponti Episcopus, admodum adolescens, ob studia Græcarum & Latinarum litterarum, de Cappadocia, Berytum, & inde Cæsaream Palæstinæ transiit iuncto sibi fratre, Athenodoro: quorum

A 2

4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

rum cum egregiam indolem audisset Origenes, eos ad philosophiam cohortatus est, in qua paullatim Christi fidem subintroducens, sui quoque sectatores reddidit. Quinquennio itaque eruditi ab eo, remittuntur ad matrem; e quibus Theodorus, proficiscens, πανηγυρικὸν εὐχαριστικὸν scripsit Origeni, & conuocata grandi frequentia, ipso quoque Origene præsente, recitauit. Haftenus Hieronymus. Optarim vero, vt solertiam studiumque Origenis, cum exteriori litteratura, tradendi sacra, imitetur quiuis studiosæ iuuentutis doctor. Modum id exsequendi, in *suis consultationibus* luculenter explicuit CEL. GODOFR. VOCKERODT; sicut hoc ipsum facere, magno cum fructu, gratus memini. Adolescentes etiam, omnesque, quotquot pii huius adolescentis legent de sui ad Deum conuersione narrationem, enixe rogo, vt non solum, ex ea verba aliquot Græca addiscant, sed, quod ego potissimum spectauim in illa recudenda, animum induant Gregorii, qui, sub institutione sancti philosophi, præ Christi amore, & cum hoc coniuncta voluptate serena, quæ carni placent, & litteratorum ardelionum ornamenta vulgaria didicit adspernari. Dabam Halæ die xix. Sept.

Τῷ ἁγίῳ Γρηγορίῳ τῷ Θαυματουργῷ εἰς Ωριγένην
προσφωνητικὸς καὶ πανηγυρικός λόγος· ὃν
ἔπεν ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης, μετὰ τὴν παρ'
αὐτῷ πολυετὴ ἀσκησιν, μέλλων ἀπαλλάττεσθαι ἐπὶ
τὴν πατρίδα.

§. I.

Excusatio infacundiae.

Κάλον τι χεῖμα ἡ σιωπὴ, τῶν τε ἄλλων πολ-
λοῖς πολλὰκις, καί μοι δὲ μάλιστα νῦν, καὶ
ἐκόντι καὶ ἄκοντι ἐπιστοιμιζομένῳ καὶ σιω-
πᾶν καταναγκαζομένῳ. Ἀμελετήτως γὰρ ἔχω, καὶ
ἀπειρός εἰμι λόγων τῶν καλῶν τῶν καὶ εὐπρεπῶν...
Ἡμεῖς δὲ οἵατινες ὄντες πένητες, ἀπορῶντες τῶν ποι-
κίλων τῶν Φαρμακῶν. Καὶ ἦτοι ἔδὲ κλησάμενοι
πώποτε ἢ καὶ ἀποβεβληκότες ἴσως, οἵα ἐξ ἀνδρά-
κων μόνων ἢ ὀσράκων, τῶν συνήθων τῶν καὶ κοινῶν
ὀνομάτων καὶ ῥημάτων, κατὰ δύναμιν τὴν ἡμετέραν,
τὰ πρωτότυπα τῶν τῆς ψυχῆς ἡμῶν παθημάτων
ταῖς ἡμῶν ἐντέροις ὑπογράφοντες Φωναῖς. Ἀπομι-
μώμεθα ὑποφαίνειν τοὺς χαρακτῆρας τῶν τῆς ψυ-
χῆς τύπων, εἰ καὶ μὴ ἐναργεῖς, μηδὲ κεκαλλωπι-
σμένους, ἀλλ' ὡς ἐν ἀνδρακογεαφίᾳ γέν. πειρώμενοι,
εἰ μὲν τι καὶ εὐειδῆς καὶ ευγλωττον ἀποποθῆν, ἀσπα-
σαμενοι ἡδέως, ἐπεὶ καὶ περιφρονήσαντες.

§. II.

Gratiarum actio erga Deum.

Ἔσω δὴ μοι ὁ λόγος· ὁ δὲ χαριστήριος, Θεῷ μὲν
τῷ τῶν ὅλων, καὶ ἂν ἐθελήσαιμι λέγειν. Καὶ τοίγχε
ἐκείθεν ἡμῶν πᾶσαι μὲν αἱ τῶν ἀγαθῶν ἀρχαί,
ἐκείθεν

4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

ἐκεῖθεν δὲ καὶ ἡμᾶς τῶν εὐχαριστιῶν ἢ ὕμνων καὶ
 αἰνῶν, ἄρχεσθαι χρεῖ. Ἀλλὰ γὰρ ἐδ' εἰ ὅλον ἑμαυ-
 τὸν, μὴ οἷος μὲν νῦν εἰμι βέβηλος καὶ ἀκάθαρ-
 τος, ἀναμεμιγμένος καὶ πεφυρμένος παναγῇ, καὶ
 ἀκαθάρτῳ κακῷ· γυμνὸν δὲ αὐτὸν ὅτι καθαρῶτα-
 τον λαμπρότατόν τε καὶ εἰλικρινέστατον, καὶ
 ἀμιγῇ παντὸς χείρονος· ἐδ' εἰ ὅλον Φημι γυμνόν,
 ὥσπερ τινα γενόμενον φέρων ἐπιδόειν· φέρομι
 ἂν τι παρ' ἑμαυτῆ δῶρον ἄξιον εἰς τιμὴν καὶ ἀμοι-
 βὴν τῷ πάντων ἡγεμόνι καὶ αἰτίῳ ὃν ἔτε ἰδία ἐκα-
 στος πῶποτε, ἔτε καὶ ἅμα πάντες, ὥσει ἐν καὶ
 ταυτὸ γένοιτο πάντα καθαρά· αὐτῶν μὲν ἐκτάντα πρὸς
 αὐτὸν δὲ ἐπιστρέψαντα μᾶλλον, ἀδρόα ἐν πνεύ-
 ματι, καὶ μιᾷ ἐρμῇ τῇ συμφώνῳ ἀξίως ἂν εὐφη-
 μῆσαι δύναίτο. ὅτι γὰρ τῶν αὐτῆ δημιουργη-
 μάτων καὶ διανοηθῆναί τις ἄριστα καὶ ολοκληρῶς
 καὶ εἰ οἷόν τε εἶπεν, κατ' ἀξίαν περὶ αὐτῆ δυνη-
 θεῖν αὐτῆς δὲ τῆς δυνάμεως ἐνεκεν, ἧς ἡξίεται, ὃ
 παρ' ἄλλης τε, παρ' αὐτῆ δὲ λαβὼν· ἐκ ἐδ' ὅπως
 ἂν ἄλλο τι μείζον ποθὲν εὐπορήσας εἰς εὐχαρι-
 στίαν ἀναδείη.

§. III.

Illam a Christo suppleri.

Ἀλλὰ τὰς μὲν εἰς τὸν πάντων βασιλέα καὶ
 κηδεμόνα, τὴν διαρκῆ πηγὴν πάντων ἀγαθῶν,
 εὐφημίας καὶ ὕμνης, τῷ καὶ τῷ τῷ τῷ ἀφένειαν
 ἡμῶν ἰωμένῳ, καὶ τὸ ἐνδόν ἀναπληρῆν μόνῳ δυνα-
 μένῳ, ἐπιστρέφομεν, τῷ προσάτη τῶν ἡμετέρων
 ψυχῶν, καὶ σωτῆρι, τῷ πρωτογενεῖ αὐτῆ λόγῳ
 τῷ πάντων δημιουργῷ, καὶ κυβερνήτῃ. αὐτῷ μόνῳ
 νῶ, ὑπὲρ τε, ἑαυτῆς, καὶ ὑπὲρ πάντων, ἰδία τε καὶ
 κατ'

καθ' ἑκάστον, καὶ ἀθέρον ἅμα, δυνατὸν ὃν ἀνα-
πέμπειν διηγεῖς καὶ ἀδιαλείπτως τῷ πατρὶ τὰς
εὐχαριστίας· ὅτι αὐτὸς ἡ ἀλήθεια ὦν, καὶ ἡ αὐτῆ
τῆ πατρὸς τῶν ὅλων καὶ σοφία καὶ δύναμις· πρὸς
δὲ, καὶ ἐν αὐτῷ ὦν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀτεχνῶς ἠνω-
μένος, ἐκ ἔστιν, ὅπως, ἡ διὰ λήθην, ἡ ἀσόφως, ἡ
ὑπ' ἀδυναμίας τινός, ὥσπερ τις ἀπεξενωμένος αὐτῆ,
ἡ ἐκ ἐφίξεταί τῇ δυνάμει τῆς δυνάμεως, ἡ ἐφίξε-
ται μὲν, ἐκὼν δὲ, ὃ μὴ θεμις εἰπεῖν, ἐάσῃ τὸν πα-
τέρα ἀνευφήμητον· μόνῳ τέτῳ δυνατὸν ὃν, τελειό-
τατα πᾶσαν ἀποπληρῶσαι τὴν ἀξίαν τῶν αὐτῷ
προσηκόντων ἁνῶν ὃν τινὰ αὐτὸς ὁ τῶν ὅλων πα-
τρὴς ἐν πρὸς αὐτὸν ποιησάμενος, δι' αὐτῆ μονοεχὲ
αὐτὸς αὐτὸν ἐκπεριῶν, τῇ ἴσῃ πάντῃ δυνάμει τῇ αὐ-
τῆ τρεῖς τινὰ τιμῶν καὶ τιμῶν· ὅπερ πρῶτος καὶ
μόνος, ἔχειν ἔλαχεν ἐκ πάντων τῶν ὄντων, ὁμοιο-
γενὴς αὐτῆ, ὁ ἐν αὐτῷ Θεὸς λόγος. Τῶν ἄλλων
πάντων ἔτω μόνον εὐχαριστῶν καὶ εὐσεβῶν εἶναι δυ-
ναμένων, εἰ ἐπ' αὐτῷ φέροντες μόνῳ ἀντὶ πάν-
των τῶν παρὰ τῆ πατρὸς ἡμῶν ἀγαθῶν,
τὴν δύναμιν τῆς ἀξίας εὐχαριστίας ἀναθήσο-
μεν· μίαν ὁδὸν εὐσεβείας ταύτην εἶναι ὁμολογήσαν-
τες, τὴν δι' αὐτῆ πᾶσαν μνήμην, τῷ τῶν ὅλων
αἰτίῳ. Διὸ δὴ τῆς μὲν ἐπὶ πᾶσι διαρκῆς προνοί-
ας ἐν τε μεγίστοις καὶ ἐν τοῖς ἐλαχίστοις κηδομένης
ἡμῶν, καὶ εἰς τὸ γὰρ προαγομένης, ἐκείνῳ ἀξίος
διαρκῆς εἶναι λόγος εἰς εὐχαριστίας καὶ ὑμνεῖς ὁμο-
λογεῖσθαι, τελειότατος ὦν καὶ ζῶν, καὶ αὐτῆ τῆ πρώτης
νῆς λόγος ἐμφυχῶν.

Origeni, angeloque custodi gratias agit.

Ὁ δ' ἡμετέρῳ ⲉἴⲱ χαριστήριον, ἀνθρώπων μὲν πάντων μάλιστα, ἰῶ ἀνδρὶ ἰῶ ἱερωῶ ἰῶδε. Εἰ δέ τίς καὶ περαιτέρω μεληγορεῖν ἐθέλοιμι, καὶ ἰῶν ὁ φαινομένων μὲν, θειοτέρων δὲ, καὶ κηδομένων ἀνθρώπων, τῷ, ὅς με, ἐκ παίδων, κρείσσει ἰνὶ μεγάλῃ, οἰκονομεῖν ἵε καὶ ἰδιφηνεῖσθαι καὶ ἐπιπροσπεύειν ἐκκληρώσατο, ὁ ἱερός ἀγγελος Θεὸς ὁ ἱερώων με ἐκ νεότητος μου, Φησὶν ἐκείνῳ ὁ Θεὸς Φίλῳ ἀνὴρ, ἰὼν αὐτῷ λέγων δηλαδὴ. Ἀλλ' ὁ μὲν μέγας ὢν, ἀναλόγως μεγιστὸν τινα, ἦτοι ἄλλον, ὅστις αὐτὸν ἐκείνῳ ἦ, ἢ καὶ αὐτὸν ἴσως ἰὼν τῆς μεγάλης βελῆς ἀγγελον, ἰὼν κοινον πάντων σωτήρα, ὑπὸ τελειότητι, μόνον ἡδὴ φύλακα αὐτῷ εἶναι, κληρωσάμεν, ἐκ οἷδα τῷ σαφῶς. Πλήν ὁ μὲν, ἰὼν αὐτῷ μέγαν τινα, ὅς τίς πολ' αὐτῷ, καὶ γινώσκων, καὶ ἐυφημῶν.

Divina sui cum Origene coniunctio.

Ἡμεῖς δὲ πρὸς ἰῶ κοινῷ πάντων ἀνθρώπων κυβερνήτῃ, καὶ τῷ, ὅς τίς πολ' ἐστίν, ἰδία παιδαγωγὸς ἡμῶν, ὄντων νηπίων. Ὅς, τάτε ἄλλα πάντα πάντα ἀγαθὸς ὢν τροφεύς, καὶ κηδεμὼν ἐμὸς, (καὶ ἐμοί, ἢ τινὶ ἰῶν ἐμοί προσσηκόντων Φίλων τυφλοὶ γὰρ ἡμεῖς, καὶ μηδὲν ἰῶν ἐμπροσθεν ὁρῶντες, ὥστε τι καὶ κρῖναι δύνασθαι ἰῶν δεόντων ἀλλ' ἢ αὐτῷ, προσβρωμένῳ πάντα ἰῶ πρὸς ὠφέλειαν τῆς ψυχῆς ἡμῶν. συμφέρον εἶναι καὶ φαίνεσθαι) πάλαίς, καὶ νῦν ἐτι ἐκτρέφει τε, καὶ χειραγωγεῖ. Καὶ δὴ, πρὸς πάντας τοῖς ἄλλοις, καὶ συνάψαι με ἰῶ ἀνδρὶ τῷ τῷ δὴ τὸ κε-

τὸ κεφαλαιωδέσασιν πάντων οικονομία, οὕτε γέ-
ναι καὶ αἵματί μοι ἀνθρωπίνῳ τινὶ προσήκουσα, ἔτε
ἄλλως προσήκουσα, ἢ ὄντα τινὰ τῶν πλεσιχώρων,
ἔτε καὶ ὁμοεθνή ὅλως ταῦτα δὴ, ἀ πρόφασις Φιλίας
καὶ ἐνώσεως τοῖς πολλοῖς τῶν ἀνθρώπων γίνεται· ἀλλὰ
συνελόντα εἰπεῖν, ἀγνώστους, ἀλλοθίους, ἀπεξενωμέ-
νους ἀλλήλων ἀφ᾽ ἐστηκοῦς ἀμύπολυ, ὅσον μετὰ ἔθνη
καὶ ἔρη, καὶ πόλιν διείργειν ἡμᾶς, ὑπὸ τῆς θείας ὀνίας καὶ
σοφῆς προμηθείας εἰς ταῦτον ἀγαγόν, τὴν σωτήριον
ἐμοὶ σύνοδον ταύτην ἐμχανήσατο. Ἀνῶθεν τὸτο
προμηθέμεν, οἶμαι, ἐν πρώτῃς γενέσεως καὶ ἀνα-
τροφῆς. Πῶς δὲ, μακρὸν ἂν εἴη δεξιέναι, ἐχὶ ἀκρί-
βολογμένῳ μόνον, καὶ μηδὲν παραλιπῶν πειρημένῳ
ἀλλ' εἰ καὶ τὰ πολλὰ παρεῖς, ἀθρόως, ὀλίγων τῶν κε-
φαλαιωδετέρων μνημονεύειν ἐθέλησαι.

§. VI.

Prima sui educatio.

Ἀνατροφαὶ γὰρ αἱ πρώται ἐκ γενέσεως, ἦσαν
ὑπὸ γονεῦσι καὶ πατέρι εἶθι τὰ πεπλανημένα ὧν
ἡμᾶς ἐλευθερωθήσεσθαι, ἔτε ἀλλ', οἶμαι, προσε-
δόκησεν, ἔτε καὶ ἐμοὶ ἑλπίς τις ἦν, παιδίῳ μὲν ὄντι,
καὶ ἀλόγῳ, ὑπὸ πατρὶ δὲ δεισιδαίμονι. Εἶτα πατὴρ
ἀποβολή, καὶ ὀρφανία, ἢ δὴ μοι τάχα καὶ ἀρχὴ τῆς
τῆς ἀληθείας ἐπιγνώσεως ἦν. Τότε γὰρ πρώτον ἐπὶ
τὸν σωτήριον καὶ ἀληθῆ μετέβην λόγον, ἐν οἷ ὅπως,
καταναγκασμένῳ μάλλον, ἢ περ ἐκόν. τίς γὰρ
ἐμοὶ κρίσις ἦν, ὄντι τεοσαρεσκιδεαετῇ; Πλὴν ἐξ
ἐκείνης πῶς ἐπιδημῶν μὲν μὴ ὁ ἱερός ὁ δὲ λόγος
ἤρξατο εὐθύς, οἷα δὴ ἄρτι πλεηρέμενος τῇ κοινῇ πάν-
των ἀνθρώπων λόγῳ, ἐπεδήμει δ' ὁμοῦ τῷ πρώτῳ.

4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

*Institutio artis oratoriae & iurispru-
dentiae.*

ἔδοκε τῇ μόνῃ ἐκ τῶν γονέων, κηδεσθαι ἡμῶν
 παραλειπομένη, μηδὲ γ' ἄλλα ἐκπαιδευομένους, οἷα
 παῖδας, ἐκ ἀγενεῖς δῆθεν καὶ φύνας καὶ ἱερομένους,
 φοιτᾶν καὶ ῥήτορι, ὡς δὴ ῥήτορας ἐσομένους. Καὶ δῆτα
 ἐφοιτῶμεν, καὶ ῥήτορας μὲν, ἐκ εἰς μακρὰν, ἔσεσθαι
 ἡμᾶς, ἔλεγον οἱ τότε κρίνοντες ὅπως. Οὐκ ἔγωγε τῷτο
 λέγειν ἔτε οἶδα, ἢ ἂν θελήσαιμι λόγος δὲ εἰδῆς ἦν τέ-
 των, ἐδὲ τις κατὰβολὴ ἐδέστω τῶν τῇ δὲ φέρειν ἡμᾶς
 δυναμένων αἰσίων. Ἀλλὰ γὰρ ἀγρυπνῶν ὁ θεὸς
 παιδαγωγός, καὶ ἀληθὴς κηδεμών, ἔτε τῶν οἰκείων
 διανοημένων, ἔτε καὶ ἐμὲ αὐτὸ προθυμεμένους, ἐπὶ
 συμβαλὼν τι τῶν ἐμῶν διδασκάλων, ἄλλας τὴν
 Ῥωμαίων Φωνὴν ἐκπαιδεύειν με πεπιστευμένῳ ἐκ, ὡς
 ἐπ' ἄκρον ἤξοντα, ὡς δὲ μὴ ἀπειρεῖ εἶναι πάντη καὶ
 τῆς δὲ τῆς Φωνῆς ἔτυχε δὲ νόμων ἐκ ἀπειρεῖ ὧν
 τῷτο ἐπὶ νῦν βαλὼν, προὔτρεψαλό με, ἰδί αὐτῷ, τῶν
 Ῥωμαίων ἐκμανθάνειν νόμους. Καὶ λιπαρῶς γε τῷτο
 ἐποίει ὁ ἀνὴρ ἐκέν, καὶ γὰρ μὲν τοι ἐπειθόμην, τάν-
 δρ' ἄλλῳ χαριζόμεν, ἥ περ τῆς τέχνης ἐρατῆς ὦν.
 Ὁ δὲ με λαβὼν ἀκροατὴν, φιλοτίμως μὲν διδάσκειν
 ἤρχετο. Ἐπεφθέγγατο δέ τι, ὃ μοι ἀληθέστατα
 παύων ἀποβέβηκε μέγιστον ἔσεσθαι μοι ἐφόδιον.
 (τῷτο γὰρ τῆνομα ἐκέν ὠνόμασεν) εἴ τί τις
 ῥήτωρ τῶν ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀγανισμένων. εἴ τε καὶ
 ἄλλος τις εἶναι θελήταιμι, τὴν μάθησιν τῶν νόμων.
 Ὁ μὲν ἔτως ἀπεφθέγγατο, τένων εἰς τὰ ἀνθρώπινα
 τὸν λόγον.

Via ad Origenem paratur e longinquo.

Ἐμοὶ δ' ἀτεχνῶς, ὑπὸ τινι θεοτέρῃ ἐπιπνοίᾳ,
ἀποφειβάσαι δοκεῖ, τῆς αὐτῆς ὑπολήψεως. Ἐπεὶ
γὰρ ἐξεπαιδευομένην, ἐκὼν καὶ ἄκων τῆς νόμους τῆς δὲ
δεσμοὶ μὲν πως ἤδη κατεβέβληντο, καὶ αἰτία, καὶ ἀφορ-
μὴ τῆς ἐπὶ ταύτῃ οὐδ', ἢ τῶν Βηρυτίαν πόλις. Ἡ δὲ ἔ-
μακρὰν ἀποχέουσα τῶν ἐνταῦθα πόλις, Ῥωμαϊκωτέ-
ρά πως, καὶ τῶν νόμων τέτων ἑναί πιστευθεῖσα πα-
δευτήριον. Τὸν δὲ ἱερὸν τῆτον ἄνδρα ἐκ τῆς Αἰγύπτου,
ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείαν πόλεως, ἐνθα τὴν ἐσίαν ἔχων
ἔτυχε πρῶτον, καὶ αὐτὸν ἐκίνει, καὶ μετανίστη ἐπὶ τόδε
τὸ χωρίον, ὥσπερ ἀπαντήσοντα ἡμῖν, ἕτερα πρῶ-
γματα. Οὐκ ἔγωγε καὶ ταῦτα αἰτιολογῶμαι ἕτε-
οῖδα, καὶ ἐκὼν παρήσω ἔμην ἀλλ' ἔπω γε τῆς ἐν-
θάδε μοι ἀφίξεως, καὶ τῆς πρὸς τὸν ἄνδρα συμ-
πλοκῆς, ὅθεν ἔτις ἀναγκαῖον ἦν, ὅσον ἐπὶ τοῖς νό-
μοις ἡμῶν, δυνατόν ὄν, καὶ ἐπὶ τὴν Ῥωμαίαν ἀποδη-
μῆσαι πόλιν. Πῶς ἔν καὶ τῆτο ἐξεπορεύθη;

§. IX.

Propinquior ad Origenem veniendi occasio.

Κηδεσὴν μὲν, ἄνδρα ἀδελφῆς ἐμῆς, ὁ τότε ἄρχων
τῶν Παλαιστίνων, τῆτον παραλαβὼν ἐξαίφνης ἀκον-
τα, μόνον, κεχωρισμένον τῆς ὁμοκοίτης, ἤγαγεν ἐν-
ταῦθα, συνεπιβοηθήσοντα, καὶ κοινωνήσοντα τῶν τῆ
ἔθνους ἄρχοντων πόνων. Νομικὸς γὰρ τις ἦν, καὶ
ἔστιν ἴσως ἔτι. Ὅς δὲ ἐλθὼν, ἅμα αὐτῷ, ἐμελλε
μὲν, ἔκ εἰς μακρὸν, μετάπεμπτον ἀπολήψεσθαι τὴν
γυναικα, ἐπαχθῶς αὐτῆς καὶ ἄκων κεχωρισμένον, καὶ

καὶ ἡμᾶς δὲ, ἅμα αὐτῇ συνεπισπώμεν. Ἐξαίφης
 γὰρ, ἢ οἶδ', ὅπως, ἀποδημεῖν μὲν, ἀλλ' ἐτέρω-
 θί ποι μᾶλλον ἀποδημεῖν, ἢ περ ἐνλαῦθα, διανοημέ-
 νοις ἡμῖν, ἐπέστη στρατιώτης, φέρων ἐνβολὴν, παρὰ
 πέμπειν μὲν, καὶ διασώζεσθαι τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν,
 καταλαμβάνουσιν τὸν ἄνδρα, ἄγειν δὲ καὶ ἡμᾶς, συν-
 οδοποροῦντες αὐτῇ· χαρισμένους μὲν, καὶ τῷ κηδεστῇ,
 καὶ μάλιστα τῇ ἀδελφῇ, ὅπως μὴ ἔκ ἐυχήμων τε ἢ
 ὀκνηροτέρως πρὸς τὴν ὁδοπορίαν ἢ οἰκίᾳ αὐτοῖς,
 καὶ τοῖς συγγενέσι, τιμήσασιν, καὶ ἔμικρόν τι ἔτε-
 ρον τῶν προτέρων διαπραξαμένοις, εἰ ἐπὶ τὴν βηρυ-
 τίων ἔλθομεν πόλιν, ἐκεῖ γὰρ τῶν νόμων μάθημα
 ἐκπονήσαντες. Πάντα τοιγαρὲν ἐκίνει ἡμᾶς, τὸ
 πρὸς τὴν ἀδελφὴν εὐλογον, τὸ ἡμέτερον αὐτῶν μά-
 θημα, πρὸς δὲ, καὶ ὁ στρατιώτης, ἐπεὶ καὶ ἴσχυ-
 ρη μνημονεῦσαι δεῖ, φέρων ἐξουσίαν πλειόνων τῶν δη-
 μοσίων ὀχημάτων τῆς χρήσεως, καὶ σύμβολα
 πλείονος ἀριθμοῦ, ἡμῶν μᾶλλον, ἢ τῆς ἀδελφῆς
 μόνης, ἕνεκα. Φαινόμενα μὲν ταῦτα, τὰ δὲ μὴ
 φαινόμενα μὲν, ἀληθέστερα δὲ, ἢ πρὸς τὸν ἄνδρα
 ἴσχυον κοινωνία, τὰ ἀληθῆ, δι' αὐτῶν, περὶ τὰ τῶν
 λόγων, μαθήματα, ἢ τῶν ψυχῶν ἡμῶν ὠφέλεια,
 εἰς σωτηρίαν ἤγεν ἡμᾶς, ἔπειτα δὲ τυφλώσαντας
 μὲν, καὶ ἔκ εἰδότας, σωτηριωδῶς δὲ ἡμῖν. Τοιγα-
 ρὲν ἔχον στρατιώτης, θεῶν δὲ τις συνοδοιπόρος, καὶ
 πομπὸς ἀγαθός, καὶ φύλαξ, ὁ, διὰ πάντος τῶν
 βίᾳ ἴσχυος, ὥσπερ μακρᾶς ὁδοπορίας, διασώζων
 ἡμᾶς, παραμεμφάμεν τὰ τε ἀλλὰ, καὶ τὴν βη-
 ρυτὸν, ἧς μάλιστα ὁρμῶν ἐνταῦθα ὤκηθμεν, ἐνλαῦθα
 φέρων κατεστήσατο, πάντα ποιῶν καὶ κινῶν, ἕως πάσῃ
 μη-

μηχανῇ, τῷ τῶν πολλῶν ἡμῶν ἀγαθῶν αἰτίῳ ἵσταται
συνδίσσεται. Καὶ ὁ μὲν, διὰ ἰουδαίων ἐλθῶν, τὴν
οἰκονομίαν παραδίδες ἵσταται ὁ θεὸς ἄγγελος, ἐν-
ταῦθα πᾶς καὶ ἴσως ἀνεπαύσατο, ἔχ' ὑπὸ καμάρ-
τινός ἢ μόχθου, (ἀκάματον γὰρ τὸ τῶν θείων λειτερ-
γῶν γένος) ἀλλ' ὅτι παρέδωκεν ἀνδράπῳ, πᾶ-
σαν, εἰ δυνατόν, πρόνοιαν καὶ ἐπιμέλειαν ἀπο-
πλήσονται.

§. X.

Quomodo ab illo exceptus retentusque sit.

Ὅδ' ὑποδεξάμενος, ἐξ ἡμέρας τῆς πρώτης, τῆς
ὄντως ἐμοὶ πρώτης, τῆς ἱμνωσάτης πᾶσαν, εἰ δέ
λέγειν, ἡμερῶν ὅτε μοι πρῶτον ὁ ἀληθινὸς ἀνατέλ-
λει ἡλίου ἤρξατο· πρῶτον μὲν, ὥσπερ θῆρας ἰνῆς
ἀγρίης, ἢ ἰχθύας, ἢ τινὰς ζῆνεις, ἐμπεσόντας μὲν εἰς
τὰς ἀρκυς, ἢ εἰς τὰς σαγήνας, ἐξολοθίσαιεν δὲ καὶ
ἀποδιδράσκειν πειρωμένους, ἀναχωρεῖν τε ἀπ' αὐτῶν
βηλομένους, ἐπὶ τὴν Βηρυλόν, ἢ ἐπὶ τὴν πατρίδα, συν-
δήσασθαι, πᾶντα τρόπων, ἐμμηχανήσατο πάντα
λόγους σρέφων, καὶ πάντα κάλων, ἵσταται δὲ τὸ τῶν λό-
γων, κινῶν, καὶ πᾶτας τὰς δυνάμεις προχειρίζομε-
νος ἐπαινῶν μὲν Φιλοσοφίαν, καὶ τὰς Φιλοσοφίας
ἐρασας, μακροῖς τοῖς ἐπαίνοις, καὶ πολλοῖς, τοῖς τε
προσῆκυσσι, ἵσταται μόνους ζῆν ὄντας τὸν λογικῶς
προσῆκουσα βίον, λέγων. . . Καὶ γὰρ καὶ Φιλίας ἡμῶν
κεντρον ἐνίσκηψεν, ἐκ ἐμπαταγώνισόν τι, ὁρμῇ δέ,
καὶ ἀντικώτατον, δεξιότητι καὶ διαδέσεως τῆς
ἀγαθῆς ὅση εὐνοητική τις ἡμῶν, αὐταῖς Φαναῖς
αὐτῶν, προσφθεγγόμενος, καὶ ὁμιλῶντος, ἐνεφαί-
νετο· ἐκ ἐκπεριεῖναι ἡμᾶς ἄλλως λόγοις πεπωμέ-
νους,

4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

νε, δεξιᾶ δὲ καὶ φιλανθρώπων καὶ χρηστοτάτη γνώ-
μη, σώζειν τε, καὶ κοινωνεῖν τῶν τε ἐκ φιλοσοφίας
ἀγαθῶν καταστήσασθαι, καὶ τῶν ἄλλων, μάλιστα,
ὅσα τὸ θεῖον, παρὰ τὰς πολλὰς, εἰ καὶ παρὰ πάν-
τας ἴσως τὰς νῦν ἀνθρώπους, αὐτῷ μονῶ ἐδωρήσα-
το τὸν διδάσκαλον εὐσεβείας, τὸν σωτήριον λό-
γον, πολλοῖς μὲν ἐπιφειτῶντα, καὶ πάντας κατερ-
γασόμενον, ὅσοις ἂν προσύχη· ἔγὰρ ἔστιν, ὅτι αὐτῷ
ἐνστήσεται, πάντων καὶ ὄντι, καὶ ἐσομένῳ βασιλεῖ·
κρυπτόμενον δὲ, καὶ ἔγνωσκόμενον, ὅτε θαυμάσιον,
ὅτε θαυμάσιον, τοῖς πολλοῖς, ὡς ἐρωτηθέντας ἔχειν
περὶ αὐτῶ σαφὲς εἰπεῖν. Οἷός ἐστιν τις σπινθήρ,
ἐνσκήψας μέση τῇ ψυχῇ ἡμῶν, ἀνήπλετό τε,
καὶ ἐξεκαίετο, ὅ, τε πρὸς τὸν ἀπάντων, ὑπὸ κάλ-
λος ἀρόγητε, ἐπακτικώτατον αὐτὸν λόγον, τὸν ἱε-
ρόν, τὸν ἐρασμιώτατον· καὶ ὁ πρὸς τὸν ἄνδρα, τὸν
δὲ, τὸν αὐτῷ φίλον, καὶ προήγορον, ἕως· ὃ μάλι-
στα τετραμένος, ἀπάντων τῶν δοκούντων ἡμῖν
προσέκειν πραγμάτων, ἡ μαθημάτων, τῶν τε ἄλ-
λων, καὶ αὐτῶν τῶν καλῶν μενόντων, ἀμελεῖν ἐπει-
δόμην παρῆλθον τε, καὶ οἰκείων, τῶν τε παρόντων
ἐνταῦθα, καὶ οἷς ἀπεδημήσαμεν. Ἐν δὲ μοι φίλον
ἦν καὶ ἀγαπώμενον, φιλοσοφία τε, καὶ ὁ ταύτης
καθηγεμών, ἔτι· ὁ θεῖος ἀνθρώπος.

§. XI.

Excultus.

Ὅπως ἡμᾶς, ἐξ ἀρχῆς, ἐλὼν, καὶ πάντα
τρόπον ἐκπεριελθὼν ἐπειδὴ ἦν σο αὐτῷ τὸ πλεῖον,
καὶ μένειν ἐδοκεῖ τοῦντεῦθεν, ὡς παρ' εἰ τις ἀγαθὸς
γεωργὸς γῆν ἀργὴν τινα, καὶ ἦτοι, ἐδὲ εὐγειον ἐδα-
μῶς,

μῶς, ἀλλὰ τίνα ἀλμυρὴν, ἢ κεκαυμένην, ὑπόπετρὸν
 τε ἢ ψαφαραν, ἢ ἔς πάντη μὲν ἄφορον, ἔς δὲ γὰ
 ἀφυῆ, ἀλλὰ ἢ πολυφυῆ μὲν, χέρσον δὲ ὅμως, ἢ
 ἡμελημένην, ἀκάνθαις ἢ θάμνοις ἀγρίοις ἐστρ-
 Φωμένην, ἢ δυσεργή· ἢ οἷά τις φυτεργὸς ἀνήρ
 φυτὸν, ἦτοι ἄγριον, ἢ καρπῶν ἡμερῶν ἄφορον μὲν,
 ἔς μὴν πάντη ἄχρηστον· εἰ τις, τέχνη τῇ φυτερ-
 γικῇ, φέρων βλαστὸν ἡμέρον ἐμφυτεύσει, μέσον
 χίσας, εἴτα συμβαλὼν, ἢ συνθήσας, ἄχρης ἂν
 συμβλίσαιται, ὡς ἂν ἀμφὼ τρέφεται. . . Τοιέ-
 τες τινὰς παραλαβὼν, ἢ, τέχνη ἑαυτῇ τῇ γεωρ-
 γικῇ, ἐκπεριμῶν, ἢ κατανοῶν, ἔς τὰ πᾶσιν ὀρώ-
 μενα μόνον, ἢ ἐν ἐπιφανείᾳ βλεπόμενα. ἀνερύ-
 τῶν δὲ, ἢ τῶν ἐνδοτάτων ἀποσπειρώμεν, ἔρω-
 τῶν, ἢ προτείνων, ἢ ἀποκριναμένων ἀκῶν· ἐπει-
 δὴ κατενόησέ τι ἐκ ἄχρηστον, ἢ ἀνωφελές, καὶ
 ἀνήνυτον, ἐν ἡμῖν, ἐσκαλλεν, ἀνέστρεφεν, ἐπότιζεν,
 ἐκίνει πάντα, ἀπάσαν προσῆγε τὴν παρ' αὐτῇ
 τέχνην, ἢ ἐπιμέλειαν, ἢ κατεργάζετο ἡμᾶς.
 Ἀκάνθας μὲν ἢ τριβίλλας, ἢ πᾶν τὸ τῶν ἀγρίων
 γένος βοτανῶν, ἢ φυτῶν, ὅσον ὑλομανῆσαι ἀνέ-
 πεμπε ἢ ἀνεδίδε σεσάβημένη ἢ ψυχὴ ἡμῶν, εἴα δὴ
 ἄτακτ' ἔσα, ἢ προπετῆς, πᾶν ἐγκόπτων, ἢ
 ἐξαίρων, τοῖς ἐλέγχοις, ἢ τῷ κωλίειν, καθαρπτό-
 μεν ἡμῶν, ἢ μάλα Σωκρατικῶς, ἐστίν, ὅτε καὶ
 ὑποσκελίσκων τῷ λόγῳ, εἴπη πάντη ἀφηνιάζοντες
 ἡμᾶς, ὥσπερ τινὰς τῶν ἀγρίων ἵππων ἑώρα,
 σκιρτῶντας ἐξω τῆς οἰκῆς, ἢ πολλαῖς ἐκπεριτρέχον-
 τας εἰκῇ, ἕως ἔς περὶ τοῦ, τινὲς ἢ ἀνάγκη, ὡς ὑπό-
 χαλινῶ, τῷ ἐκ σώματ' ἡμῶν λόγῳ, ἡσυχίαις
 αὐτῷ

4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30

αὐτῷ κατετήσατο. Δυσχερῶς μὲν ἡμῖν, καὶ ἐκ
ἀλύπως, τὸ πρῶτον, οἷα δὴ ἀήδεσι, καὶ κατακο-
λεθῆν τῷ λόγῳ ἐδέπω μεμελετηκόσι, προσάγων
τὰς παρ' ἑαυτῷ λόγους· ἀλλὰ γὰρ ἐκκαθαίρων
ὁμως, ἣ ἂν ἐπιτηδείας ἡμᾶς ἐποίησατο, καὶ εὖ
παρεσιευάσατο, εἰς παραδοχὴν τῶν τῆς ἀληθείας
λόγων· τότε δὴ, οἷα εὐκατεργασμένα γῆ καὶ ἀπα-
λῇ, ἐτοίμη τε ἀναφύειν τὰ ἐπαχθῆντα τῶν σπερ-
μάτων, ἐπέφερεν ἀφειδῶς εὐκαιρον καὶ τὴν τῶν
σπερμάτων καθαβολὴν ποιῶμεν.

§. XII.

Institutus in Logica.

Εὐκαιρον καὶ τὴν λοιπὴν ἐπιμέλειαν ἀπασαν
οἰκείως ἑκάστα κατεργαζόμεν, καὶ τοῖς οἰκείοις
τῶν λόγων, πᾶν μὲν, ὅσον ἀμβλύ καὶ νόθον τῆς
ψυχῆς, ἢ πεφυκίας ἔσως, ἢ καὶ, ὑπὸ τροφῶν πε-
ριτῶν τῶν σώματι, παχυνομένης, παροξύνων, καὶ
ἐξιχναιῖν, τοῖς λέπτοις τῶν λογικῶν παθημά-
των λόγοις καὶ τρόποις, οἱ ἐξ ἀπλυστάτων τῶν
πρώτων ἀνειλόμενοι ἐπάλληλοι, καὶ ποικίλως σρε-
φόμενοι, εἰς ἀμήχανόν τινα καὶ δυσεξέλικτον προϊᾶ-
σι πλοκὴν ἐξανιστάντες ἡμᾶς, ὥσπερ καθεύδοντασι
καὶ ἔχεσθαι αἰεὶ τῶν προκειμένων, μηδαμῶς ὑπο-
λοιδάροντας, μήτε ὑπὸ μήκους, μήτε ὑπὸ λεπτό-
τητι, ἐκδιδασκίμενοι· Ὅσον δὲ ἀκρίτον, καὶ προ-
πετὲς συγκατατιθεμένων τε τοῖς ἐπιτυχέσθιν,
ὁποῖα ποτ' ἂν ᾖ, καὶ ψευδῇ τύχῃ, καὶ ἀντιλεγόν-
των πολλάκις, καὶ ἀληθῇ τινα εἰρημένα ᾖ. Καὶ
τῆτα ἐκπαιδεύων. . .

§. XIII.

In Physica & Matheſi.

Καὶ μὴ τῷ, ὅπερ εἰδ^ο διαλεκτικῇ κατορθῶν μό-
νη εἰληχε· τὸ δὲ γε πάλιν ταπεινὸν τῆς ψυχῆς ἡμῶν,
ἐκτεταμνημένων μὲν τῇ μεγαλουργίᾳ, καὶ θαυμα-
τουργίᾳ, καὶ ποικίλῃ πανσόφῳ δημιουργίᾳ τῇ κόσ-
μῳ, καὶ τε θαυμακότην μὲν ἀλόγως, ὑπερλήϊστον δὲ,
ὑπὸ ἐκπλήξεως· εἰδότες δὲ ὅτι ἐν ἐπιλογίᾳ, ἀ-
δίκην ἀλόγων ζώων, ἐξεγείρων, καὶ ἀνορθῶν, μαθη-
μασὶν ἑτέροις τοῖς φυσικοῖς σαφηνίζον ἕκαστα τῶν
ὄντων, καὶ διακρίνον. . . τί δὲ λέγειν τὰ τῶν ἐρεῶν
μαθημάτων; Γεωμετρίαν μὲν, τὴν πᾶσι φίλην, καὶ
ἀναμφισβήτητον, καὶ ἀστρονομίαν τὴν μετρωσομένην;
καὶ δὴ ἕκαστα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐνεῦπ^εθο. . .

§. XIV.

In morum doctrina.

Ἀ δὲ ἀπάντων ἐστὶ κορυφαῖα, καὶ ὧν μάλιστα ἕνεκα,
πάντ^ο φιλόσοφον διαπονεῖται γέν^εσθαι, ὥσπερ ἐν φυ-
σίᾳ ποικίλης τῶν ἄλλων ἀπάντων μαθημάτων, καὶ
φιλοσοφίας μακρᾶς, κατεπὶ ἀγαθῶς ἐνδεχόμενον,
τὰς θείας ἀρετὰς, τὰς περὶ ἡθ^ες, ἐξ ὧν ἡ ἀτάραχ^ε
καὶ εὐσταθὲς τῶν ὁσμῶν τῆς ψυχῆς καλίστασις γίνε-
ται· καὶ ἀλύπτως μὲν, καὶ ἀπαθείς ἀπάντων κακῶν,
εὐάκ^ες δὲ, καὶ εὐσταθεῖς, καὶ θεοειδεῖς ἡμελλεν ἡμᾶς
ὄντως, καὶ μακαρίζεσθαι καλίστα. Καὶ ταῦτα ἰδὲ
ἐξεπονείτο, λόγοις τε ἰδίοις, πρᾶνυσσι, καὶ σοφοῖς, ἐχ-
ήμισα καὶ ἀναγκαιοτάτοις, περὶ τῶν ἡθ^εων, καὶ τῶν
τέσπων ἡμῶν· καὶ ὁ λόγος μόνον, ἀλλ' ἡδὴ καὶ ἐργοῖς,
τέσπον τινά, διεκυβερεῖτο, παρ' ἡμῶν, τὰς ὁρμὰς. . .

B

οὐ

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

οὐ λόγοις τοίνυν, ἀπαγγελλομένοις συνείθιζεν, ὡς δὴ
 εἴη ἐπισήμη ἀγαθῶν καὶ κακῶν, ἢ ποιητέων καὶ ἔποι-
 τέων ἢ φρονήσις. Ἰστο δὴ τὸ κενὸν καὶ ἀνωφελές
 μάθημα, εἰ ὁ λόγος εἴη τῶν ἔργων δίχα, καὶ φρο-
 νησις, ἔχι ποιῶσα τὰ ποιητὰ, καὶ ἀποτρέπασα τῶν
 ἔποιτῶν, γινώσκειν δὲ ταῦτα παρεχομένη τοῖς
 ἔχουσιν αὐτήν, οἷος πολλὰς ὀρώμεν. . . Οὐχ ἔτι
 ἔτι τὰ περὶ ἀρετῶν ἡμῖν δεεξήει λόγοις, ἐπὶ δὲ τὰ
 ἔργα μᾶλλον παρεκάλει, καὶ παρεκάλει πλέον τοῖς
 ἔργοις, ἢ οἷς ἔλεγεν. Ἐξαίτῃμαι δὲ παρὰ τε φι-
 λосоφῶν, τῶν νῦν ὄντων, ὅσους αὐτὸς ἔγνων, καὶ ὅσους
 ἄλλων διηγεμένων ἤκουσα· καὶ παρὰ τῶν ἄλλων δὲ ἀν-
 δρώπων, ἀνεμεσήτως ἔχειν ἔχειν πρὸς τὰ νῦν ἡμῖν
 λεγόμενα. Μηδὲ με τις, ἢ Φιλία, τῇ πρὸς τὸν ἀν-
 δρα, ἢ καὶ ἀπεχθανόμενον ἐτι τοῖς λοιποῖς φιλοσόφοις,
 ὧν ἑπὶ τις ἄλλος, καὶ αὐτὸς ἐρασῆς γε, διὰ τὰς λό-
 γους, εἶναι θέλω, καὶ εὐφημεῖν αὐτὸς βέλομαι, αὐτὸς τε
 καὶ ἑτέρων τὰ μάλιστα λεγόντων περὶ αὐτῶν ἀκούειν.
 Ἀλλὰ γὰρ τοιαῦτα ἐστίν, ὡς εἰς ἑχαλὺν περιυβεβήεσθαι
 μὲν ὑπὸ πάντων χεδόν, καὶ τῆνομα τῆς φιλοσοφίας
 ἐμὲ δὲ, μικρὸν δαίν, ἰδιωτεύειν ἐλέσθαι πάντη, ἢ πᾶν
 τι μαθεῖν, ὧν ἔτοι ἀπαγγέλλουσιν, οἷς, διὰ τὸν λοι-
 πὸν βίον, ἔδδὲ πρὸς σιῆναι ἄξιον εἶναι, ἐδόκην, ἴσως ἐν
 ὀρθῶς τῷ φρονῶν. Πλὴν μὴ μέ τις, φιλοτιμία
 τινί, ἢ τοιῶν εἰς τὸν ἄνδρα ἐπαίνων, ἢ τῇ πρὸς τὰς
 ἑξω φιλοσόφους ἄλλη ταύτη φιλοτιμία, ταῦτα λέ-
 γειν, ὑπονοησάτω· ἀλλὰ καὶ μικρότερα ἡμᾶς τῶν αὐτῶν
 ἔργων, μὴ κολακεύειν δοκοῦμεν, λέγειν πεπεσῶτα,
 ἔχι ρήματα καὶ ὀνόματα, καὶ ἀφορμὰς ἐντέχνους
 ἐγκωμίων ἑαυτοῖς ἐκπορευόμενοις, ὅς ἔδδὲ ὅτε μερῶς

κίου

κίον ὧν, τὴν δημῶδη ρήτορικὴν, ἐκ ρήτορ^ⲟ, ἐδίδα-
σκόμεν, ἐπαίνεον, καὶ λέγειν. Περὶ τ^ⲟς ἐγκάμειν, ὅτι
μὴ ἀληθεὺς ἦν, ἐκὼν ὑπέμενον. . . Καὶ δῆτα δικαίως
μὲν, καὶ Φρονίμως, καὶ σώφρονας, ἢ ἀνδρείους ἡμᾶς,
ὑπὸ ἡμετέρας βραδύτητ^ⲟ, καὶ νωχελίας, καὶ ταῦτα
πάνυ σπεύδων, ἔτι μέλλει καλεσθῆσθαι. . . Ἐρα-
στὰς δὲ ἡμᾶς, ὅτι δειμύτατον ἐρωτᾶς ἐρωτᾶ, ὅπως
ἐπ' αὐτῷ μόνον ἴσως, καὶ πάλα καλεσθῆσθαι οὐ θαυ-
μαστὸς ἔσθ^ⲟ, καὶ Φίλ^ⲟ τῶν ἀρετῶν, καὶ προήγորος...

§. XV.

In Theologia.

Ἐπὶ τῇ ἄλλῃ πάσῃ Φιλοπονίᾳ καὶ σπευδῇ, τὴν
περὶ Θεολογίας διδασκαλίαν, καὶ εὐλάβειαν, πᾶς
ἂν ἐξέλθοιμι, τῷ λόγῳ, εἰς αὐτὴν τὴν διάθεσιν
εἰσδύς τ^ⲟς ἀνδρὸς, σὺν οἷᾳ γνώμῃ, καὶ παρασκευῇ,
τ^ⲟς περὶ τ^ⲟς θεῶν πάντας ἐκμανθάνειν ἡμᾶς ἥδελε
λόγους, φυλαττόμεν^ⲟ, μήπη κινδυνεύσαιμεν, περὶ
τὸ ἀναγκαϊότατον ἀπάντων, τὴν τ^ⲟς πάντων αἰτίαν
γνώσιν. φιλοσοφεῖν μὲν γὰρ ἡξίς, ἀναλεγομένους
τῶν ἀρχαίων πάντα, ὅσα καὶ φιλοσόφων καὶ ἡμῶν
ἐστὶ γραμμάτια, πάσῃ δυνάμει, μηδὲν ἐκποιεμένους,
μηδ' ἀποδοκιμάζοντας. (ἐδέπω γὰρ ἔδδ' τὴν κρίσιν
ἔχειν ἐδυνάμεθα) πλὴν ὅσα τῶν ἀθέων ἔη, ὅσοι
ἐκκυλιθόντες ὁμῶς καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἐννοῶν, ἐκ εἶ-
ναι Θεόν, ἢ προνοίαν, λέγασσι ταῦτα γὰρ ἔτ' ἀνα-
γινώσκειν ἀξίον, ἵνα μηδ' ἐν τῷ τυχόντι μολύνοιθ'
ἡμῖν ἡ ψυχῇ, εὐσεβεῖν μέλλοις, λόγων δὲ ἀκέραια,
ὑπερῶν τῇ τ^ⲟς Θεῷ θεραπείᾳ. Οὐδὲ γὰρ τ^ⲟς τοῖς
ναοῖς προσίοντας, εὐσεβείας εἶναι οἰοῦνται, ἐφάπτε-
σθαι τινος ὅλως τῶν βεβήλων. τὰ τ^ⲟς τῶν τοῦτον ἔδ'
ὅλως

ὅλως ἐδὲ ἀριθμεῖσθαι ἄξιον, παρ' ἀνδράσιν, εὐσε-
βεῖν ἐπανελομένοις τοῖς δὲ λοιποῖς πᾶσιν ἐντυγχά-
νειν καὶ προσομιλεῖν, γένος μὲν ἐδὲ ἓν, ἐδὲ λόγον φι-
λόσοφον προτιμήσαντας, ἐδὲ αὖ ἀποδοκιμάσαντας
ἕτε ἑλληνικόν, ἕτε βάρβαρον, πάντων δὲ ἀκρόντας.
Σαφῶς τῆτο, καὶ μάλα ἐντέχνως. Μήτη εἰς τις καὶ
καθ' ἑαυτὸν τῶν δε τινῶν, ἢ τῶν δε, λόγῳ αὐτὸς
μόνος ἀκροθεῖς, καὶ τιμηθεῖς, καὶ μὴ ἀληθινὸς ὢν τύ-
χη, ὡς μόνος ἀληθὴς ὢν, εἰσδύς εἰς τὴν ψυχὴν ἡ-
μῶν, ἐξαπατήσῃ, καὶ καθ' ἑαυτὸν διαθεῖς, ἰδίως ἡμᾶς
ποιήσῃ, ἐκέτ' ἀποσῆναι δυναμένους, ἐδὲ ἀποπλά-
νασθαι, ὥσπερ τὰ δευσοποιόν τινα βαφὴν βαφέντα
τῶν ἐρίων. . . ἵνα δὴ ἓν μὴ ταυτὸν τοῖς πολλοῖς πά-
θοιμεν, πρὸς μὲν ἓνα ἵνα ἐκ ἡγε τῶν φιλοσόφων
λόγον. Οὐδὲ καθ' αὐτὸς ἀπίσταναι ἤξις. Πρὸς δὲ
πᾶσας ἡγεν, ἐδενὸς ἀπειράστους εἶναι θέλων δόγμα-
τῶ ἑλληνικῶ. Καὶ αὐτὸς δὲ σνεισῇ, προσηγμέ-
νῳ, καὶ χειραγωγῶν, ὥσπερ ἐν ὁδοιπορίᾳ, εἶπε καὶ
ὑπαυλῆσαι τι σκολίον, καὶ ὑπερλον, καὶ σοφισματῶ-
δες, οἷα δὴ τεχνίτης, ἐκ τῆς ἐκ πολλῶ τοῖς λόγοις
συνδιαβιβῆς, ἐκ ἀλήθης ἐδενὸς, ἐδὲ ἀπειρῶ ὢν, με-
τέωρῳ αὐτὸς τε ἐν ἀσφαλεῖ μένει, καὶ ἄλλαις ὀρέ-
γων χεῖρα διασώζοιτο, ὥσπερ βαπτίζομενος, ἀνι-
μώμενῳ. Πᾶν μὲν, ὃ, τι χρήσιμον φιλοσόφων ἐκά-
σων, καὶ ἀληθὲς ἦν, ἀναλεγων, καὶ παραβιδέμενῳ
ἡμῖν, ὅσα δὲ ψευδῇ ἐκκερῶν, τὰ τε ἄλλα, καὶ μάλιστα
ὅσα ἰδία πρὸς εὐσέβειαν ἦν ἀνθρώπων.

§. XVI.

Ductu sacrarum scripturarum.

Περὶ τῶτων μὲν μηδὲν προσέχειν συμβαλεῶν, μη-
δὲ

δὲ εἰ πάνσοφός τις ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων, μαρτυ-
ρηθεῖη· μόνῳ δὲ προσέχεν Θεῷ, καὶ τοῖς ἴσθι προ-
φήταις, αὐτὸς ὑποφητεύων, καὶ σαφηνίζων, ὅτι ποτε
σκοτεινὸν καὶ ἀνιγματοῦδες ἦ, οἷα πολλὰ ἐν ταῖς
ἱεραῖς ἐστὶ Φωναῖς· ἦτοι ἔτω φίλον ὃν τῷ Θεῷ, προσο-
μιλεῖν ἀνθρώποις, ὡς μὴ καὶ ἀναξίαν ψυχὴν, οἷα αἱ
πολλαὶ, γυμνὸς καὶ ἀσκεπὴς ὁ Θεός· εἰσὶν λόγῳ
ἢ καὶ, τῇ φύσει μὲν, σαφές· αὐτον, καὶ ἀπλῆστατον
πάντο· Θεῖον λόγιον ὅν, ἡμῖν δὲ, ἀποσᾶσι Θεῷ, καὶ
ἀπομεμαθηκόσιν ἀκροᾶσθαι, ὑπὸ χρόνῳ, καὶ πα-
λαιότητι, ἀσαφές, καὶ σκοτεινὸν καὶ ἀφανόμενον,
ἐκ ἔχῳ λέγειν. Πλὴν σαφηνίζων, καὶ εἰς Φῶς προ-
άγων, εἴτε ἀνιγμάτα ὄντα τυγχάνοι, δεινὸς ὢν
ἀκροατὴς Θεῷ, καὶ συνετάτῳ· εἴτε καὶ ἐδὲν σκο-
λιὸν ἔχοντα, τῇ φύσει, ἐδ' ἀσύνητον αὐτῷ ἔτῳς
ἔχοντι μόνῳ τῶν νῦν ἀνθρώπων, ὃν αὐτός τε ἔγνω,ν,
καὶ ἑτέρων ἤκιστα, περὶ τινῶν λεγόντων, μεμελετηκότι
τὰ καθαρὰ τῶν λογίων φωτεινὰ τε, παραδεχέσθαι
αὐτῷ τῇ ψυχῇ, καὶ διδάσκεισθαι ἑτέρας. ὅτι αὐτῶν
ὁ πάντων ἀρχηγός, ὁ τοῖς τῷ Θεῷ φίλοις προφήταις
ὑπηχῶν, καὶ ὑποβάλλων πᾶσαν προφητείαν, καὶ λο-
γον μουσικὸν καὶ θεῖον, ἔτος! αὐτὸν ἡμῶς, ὡς φί-
λον προήγορον καὶ ἐσῆσατο· ὃν δὲ ἑτέρων, ἠνέξατο μόν-
ον, ἴσθι, διὰ ἴσθι, τὴν διδασκαλίαν ποιᾶμεν·
ὅσα τε, ἀξιοπιστότα· ὃν, ἢ προσέταξε βασιλικῶς,
ἢ καὶ ἀπεφύνατο, ἴσθι τὴν λόγῳ διερευνᾶσθαι, καὶ
ἐξεύρισκιν, ἴσθι δαρησάμεν· ἢ, εἰ τις σκληρὸς
τὴν ψυχὴν, καὶ ἀπιστός, ἢ καὶ φιλομαθὴς ὢν τύχῃ,
παρὰ ἴσθι μαθὼν, συνέιναι, καὶ πιστεῦειν ἐλέσθαι ἀ-
ναγκάζοιτο, ἴσθι ποντινὰ, καὶ ἑπεσθαι Θεῷ. λέγειτε
ταῦτα, ἐκ ἄλλως, οἶμαι, ἢ κοινῶν τῷ Θεῷ πνευμα-
τῷ.

4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

τῆς γὰρ αὐτῆς δυνάμεως δὲ προφητεῖσαι
τε, καὶ ἀκρωμένους προφητῶν. Καὶ ἐκ ἂν ἀκίστα
προφήτης, ὃ μὴ αὐτὸ τὸ πνεῦμα, τὸ προφητεῦσαν,
τὴν σύνεσιν τῶν αὐτῶν λόγων ἐδωρήσατο. τοιῶτον
ἐγκρίται λόγιον καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς γράμμασι, τὸν κλεί-
οντα ἀνοιγνύει μόνον λέγον, ἄλλον δὲ μὴδ' ὄντιν. Ἄ-
νοίγει δὲ τὰ κεκλεισμένα, σαφηνίζει τὰ αἰνίγμα-
τα ὁ θεὸς λόγος. Δῶρον τὸ μέγιστον ἔστω τὸ
θεοῦ ἔχει λαβὼν, καὶ μῶραν παγκράτην ἐρανό-
θεν, ἐρμηνεύει εἰς τῶν τῶν θεῶν λόγων, πρὸς ἀνθρώ-
που, συνιέναι τὰ θεῶν, ὡς θεῶν λαλῶν, καὶ διη-
γεῖσθαι ἀνθρώποις, ὡς ἀκίσσωσιν ἀνθρώποι.

§. XVII.

Quam voluptatem inde ceperit.

τοιαῦτα ἔδεν ἡμῖν ἀρρητον, ἔδεν γὰρ κεκρυμμέ-
νον, καὶ ἄβυστον ἦν. Ἐξῆν δὲ καὶ μαρτυρεῖν πάντα
λόγον, καὶ βάριον, καὶ ἔλκην, καὶ μυστικώτερον,
καὶ πολιτικώτερον, καὶ θεῖον, καὶ ἀνθρώπινον, σὺν
πάσῃ παρρησίᾳ, ἐκπεριεῖσαι πάντα, καὶ διερευνομέ-
νοις, καὶ πάντων ἐμφορεμένοις, καὶ ἀπολαύσαι τῶν
τῆς ψυχῆς ἀγαθῶν, εἴτε τι παλαιὸν ἀληθείας μά-
θημα, εἴτε καὶ ἄλλο τίς ὀνομάσαι τοῖσιν ἔχοι, ἐν
αὐτῷ ἡμεῖς ἔχοντες τὴν θαυμασὴν, καὶ πλὴν τῶν
καλλίστων θεαμάτων παρασκευὴν καὶ ἐξουσίαν. Καὶ
συνελόντα εἰπεῖν, παραδείξω ἡμῖν ὅντως ἔστω ἦν,
μιμητὴς τῆς μεγάλῃς παραδείξεως τῶν θεῶν ἐν ᾧ γῆν μὲν
ἐργάζεσθαι ἐκ ἡν τὴν κάτω, ἔδεν σωματοτροφεῖν πα-
χυομένους τὰ δὲ ψυχῆς μόνον αὖξιν πλεονεκτήμα-
τα, ὥσπερ τινα φυτὰ ὡραῖα, ἑαυτὰς φυτεύσαντας,
ἢ ἐμφυτευθέντας ἡμῖν, ὑπὸ τῶν πάντων αἰτίῃς, εὐφραι-
νομένους.

νομένους, καὶ τρυφῶντας. οὐτὶς παράδεισος ἀλη-
θῶς τρυφῆς, αὐτὴ ἀληθὴς εὐφροσύνη καὶ τρυφή,
ἣν ἐτρυφήσαμεν, ἐν τῷ διηनुσμένῳ τῷ δὲ χρόνῳ, καὶ
ἐκ ὀλίγῳ ἤδη, καὶ ὀλίγῳ πάντῃ, εἰ μέχρι ἴσως ἔσσε-
ται, ἀπελθῶσιν ἤδη, καὶ ἀναχωρήσασιν ἐντεῦθεν.

δ. XVIII.

*Quam egre, cum quo proposito,
discedat.*

οὐκ οἶδα γὰρ, τί παθὼν, ἢ πάλιν ἀμαρτῶν, ἐμ-
πορεύομαι. . . Ἐξελαυνόμενος ἀπὸ πόλεως, καὶ πα-
τρίδος ἐμῆς ταύτης καὶ ἱερᾶς, ἔνθα, μεθ' ἡμέραν τε
καὶ νύκτα, οἱ ἱεροὶ ἀπαγγέλλοντα νόμοι, ὕμνοι τε καὶ
ὠδαί, καὶ λόγοι μυστικοί. Καὶ ὥς τὸ ἡλιακὸν καὶ τὸ
διηνεκές ἡμέρας ὑπὲρ ἡμῶν, προτομιλῶντων τοῖς θεοῖς
οἰς μυστηρίοις, καὶ νυκτὸς, ὧν, ἐν ἡμέρᾳ, εἶδέ τε, καὶ
ἐπραξεν ἡ ψυχὴ, ταῖς φαντασίαις κατεχομένων. Καὶ
ὅλως συνελόντα εἰπεῖν, ἔνθα ἢ ἐνδεῶς διὰ πάντος
κατακωχῇ, ταύτης ἐξελαύνομαι, ἀχμάλωτος φερό-
μενος εἰς τὴν ἀλλοτρίαν γῆν, ἔνθα μοι ἔτε αὐλεῖν ἐξέσαι,
κρεμασασμένῳ τὸ ὄργανόν μου, ὥσπερ κἀκείνοις, ἀπὸ
τῶν ἰτεῶν. Ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς ποταμοῖς ἔσομαι, πη-
λὸν δὲ ἐργάσομαι, καὶ ὕμνος λέγειν ἐκ ἐδελήσω,
μεμνημένῳ· ἀλλ' ἴσως, ὑπὸ μακροεργίας τῆς ἀλ-
λης, καὶ ἐπιλήσομαι, συληθεὶς κατὰ τὰς μνήμας. . .
Εἰκὸς δὲ ὡς ἄρα ὁδοιπορῶν, καὶ λησταῖς συντεύξομαι,
καὶ συλληφθήσομαι, καὶ γυμνωθεὶς τραθήσομαι τραπε-
μασι πολλοῖς, καὶ κείσομαι περὶ ἡμιδινὴς ἐρριμμένῳ.
Ἀλλὰ τί ταῦτα θρηνῶ; ἔστιν ὁ σωτὴρ πάντων, καὶ τῶν
ἡμιθανῶν, καὶ τῶν λεληθευμένων πάντων, κηδεμῶν, καὶ
ἰατρός, λόγῳ ὁ ἀρχεπῦν, φυλαξ πάντων ἀνθρώ-
πων.

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

πων. ἔσιν ἡμῖν καὶ σπέρμα[τα], ἃ τε ἔχοντας ἡμᾶς
 ὑπέδειξας, καὶ ὅσα παρὰ σὲ εἰλήφαμεν, τὰς καλὰς
 ἀποδείκας, σὺν οἷς ἄπικμεν. Κλαίοντες μὲν, ὡς πο-
 ρευόμενοι, φέροντες δὲ, σὺν αὐτοῖς, ὁμῶς τὰ σπέρ-
 μα[τα] ταῦτα. ἴσως μὲν ἔν διασώσεται ἡμᾶς ὁ φύ-
 λας, ἐπιστάς· ἴσως δὲ ὑποσρέψομεν πρὸς σε πάλιν,
 φέροντες, ἐκ τῶν σπερμάτων, καὶ τῆς καρπῆς, καὶ
 τῆς δαγμίδας, τελείας μὲν ἔχοντες ὡς γάρ; οἷας δὲ
 ἀπὸ τῶν, ἐν πολιτείᾳ, πράξεων,
 διαφθαριμένας μὲν τῇ δυνάμει, ἢ ἀκέραια, ἢ κακο-
 πορῶντι, μὴ καὶ προσδιαφθαρησομένην δὲ παρ' ἡ-
 μῶν, εἰς ὁ θεὸς ἐπινεύει. . . . Σὺ δὲ ἀναστὰς, ὦ φίλη
 κεφαλὴ, καὶ εὐξάμενος, ἥδη πέμπε ἡμᾶς, σώσας
 μὲν παρόντας, τοῖς ἱεροῖς σε μαθήμασι, σώζων δὲ
 ταῖς εὐχαῖς, καὶ ἀποδημήσαντας· καὶ δὴ παραδί-
 δως, καὶ παρατίθεσο, μᾶλλον δὲ παραδίδω τῷ ἀγα-
 γόντι ἡμᾶς πρὸς σέ, θεῷ· εὐχαριστῶν μὲν, ἐπὶ τοῖς
 φθάνουσιν, ὑπὲρ ἡμῶν, παρακαλῶν δὲ, χειραγωγῶν,
 καὶ ἐν τοῖς μέλλουσιν, διὰ παντός ἐφεσώτα, ὑπηχῶν
 τῷ νόμῳ ἡμῶν τὰ ἀντὶ προσάγμα[τα], ἐμβάλλοντα ἡ-
 μῖν τὸν θεὸν φόβον αὐτῶν, παιδαγωγὸν ἄριστον ἐσσο-
 μενον. Οὐ γάρ, ἐν τῇ μετὰ σε ἐλευθερίᾳ, καὶ ἀ-
 πελθόντες ὑπακούομεν αὐτῷ. Παρακάλεσον, καὶ
 παραμυθίαν τινὰ ἡμῖν γενέσθαι, παρ' αὐτῶν, τῆς
 ἀπολείψεώς σε πομπὸν ἀγαθὸν ἐξαποστείλαι
 συνοδοίπορον ἄγγελον. Αἰτήσον δὲ, καὶ ἵνα ἐπιστρέ-
 ψας ἡμᾶς, ἀγάγῃ πρὸς σε πάλιν. Καὶ τὸ γὰρ
 μάλιστα πάντων, μόνον ἡμᾶς παραμυ-
 θήσεται.

26. Symbolum Muhamdicum

27. Historia Adami Muham-

28. Muham. Narrationes de
Abrahamo.

29. Historia Christi mu-
hamdica.

30. Colloquium Muham-
dani et Christiani Petro-
politani.

band 2. u. 64.

παν. ἔστιν ἡμῖν καὶ σπέρμαλα, ἃ τε ἔχοντες ἡμᾶς
 ὑπέδειξας, καὶ ὅσα παρὰ σὲ εἰλήφαμεν, τὰς καλὰς
 ἀποδείκας, σὺν οἷς ἄπιμεν. Κλαίοντες μὲν, ὡς πο-
 ρευόμενοι, φέροντες δὲ, σὺν αὐτοῖς, ὅμως τὰ σπέρ-
 μαλα ταῦτα. ἴσως μὲν ἔν διασώσεται ἡμᾶς ὁ Φύ-
 λεξ, ἐπιστάς ἴσως δὲ ὑποσρέψομεν πρὸς σε πάλιν,
 φέροντες, ἐκ τῶν σπερμάτων, καὶ τὰς καρπύας, καὶ
 τὰ δαρυμίδας, τελείας μὲν ἔχοντες· πῶς γάρ; οἷός τις
 διασῶν ἡμῖν, ἀπὸ τῶν, ἐν πολιτείᾳ, πράξεων,
 διαφθαρμένους μὲν τῇ δυνάμει, ἢ ἀκέρῳ, ἢ κακο-
 καρπῳ γινώσκοντες, καὶ προσδιαφθαρησομένην δὲ παρ' ἡ-
 μῶν, εἰς ὁ Θεὸς ἐπιτεύσει. . . . Σὺ δὲ ἀναστὰς, ὡς Φίλιπ-
 πεφάλη, καὶ εὐξάμενος, ἥδη πέμψῃς ἡμᾶς, σώσας
 μὲν παρόντας, τοῖς ἱεροῖς σε μαθήμασι, σώζων δὲ
 ταῖς εὐχαῖς, καὶ ἀποδημήσαντας· καὶ δὴ παραδί-
 δας, καὶ παρατίθεσο, μᾶλλον δὲ παραδίδω τῷ ἀγα-
 γόντι ἡμᾶς πρὸς σέ, Θεῷ εὐχαριστῶν μὲν, ἐπὶ τοῖς
 φθάνουσιν, ὑπὲρ ἡμῶν, παρακαλῶν δὲ, χειραγωγῶν,
 καὶ ἐν τοῖς μέλλουσιν, διὰ παντός ἐφεσώων, ὑπηχῶν
 τῷ νόμῳ ἡμῶν τὰ αὐτὰ προσάγμαλα, ἐμβάλλοντα ἡ-
 μῖν τὸν Θεὸν φόβον αὐτῶν, παιδαγωγὸν ἄριστον ἐσόν-
 τιν. Οὐ γάρ, ἐν τῇ μετὰ σὲ ἐλευθερίᾳ, καὶ ἀ-
 πελδόντες ὑπακούομεν αὐτῷ. Παρακάλεσον, καὶ
 παραμυθίαν τινα ἡμῖν γενέσθαι, παρ' αὐτῶν, τῆς
 ἀπολείψεώς σε πομπὸν ἀγαθὸν ἐξαποστείλαι
 συνοδοίπορον ἄγγελον. Αἰτήσον δὲ, καὶ ἵνα ἐπιστρέ-
 ψας ἡμᾶς, ἀγαγῇ πρὸς σε πάλιν. Καὶ τὸ γὰρ
 μάλιστα πάντων, μόνον ἡμᾶς παραμυ-
 θήσεται.

